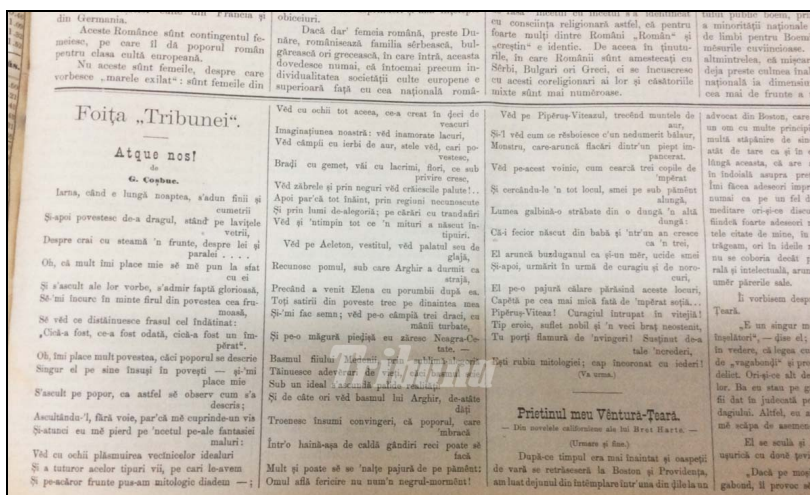

2016 - ANUL COȘBUC (XXXIX):

„Scrie, când te simți dispus...dar silă să nu îți faci, căci e mai bine puțin și bun decât mult și slab!” – „Poporul se descrie singur, el pe sine însuși în povești”

Epoca clujeană din viața poetului, poate fi caracterizată prin lectura sistematică, diferită de etapa năsăudeană, unde - ca elev - abordarea lecturii a fost catalogată ca marcată de diletantism, ușor de explicat datorită vârstei.

Lucian Valea prezintă informații inedite preluate din corespondența studentului George Coșbuc:

«Anul 1885 se încheia într-o notă sumbră pentru poet: numărul 295 al Tribunei din 28 decembrie fu confiscat pentru un articol în care procurorul descoperi lucruri neconforme cu legile țării iar Slavici și Cornel Pop Păcurar se treziră citați „în fața curții cu juri” pentru 31 martie 1886. Petrecu iarna în bibliotecă. Când sosită examenul studentul se văzu în fața unei situații de netrecut: trebuia să facă rost de bani și cât mai repede pentru că, fără o copie de pe index, din care să reiasă prezentarea și luarea baremului minim de examene, nu se mai putea aștepta, începând de la 1 aprilie 1886, la stipendiul Fondurilor năsăudene, așa că îi scrie lui Slavici: **Cluj, 17/3 (18)86 Stimate D-le! Ex abrupto cu o rugare sinceră îmi încep eu astăzi scrisoarea mea; Domniei Tale îi dezvelesc necazul, căci D-ta mi-ai dat primul început d-a păși în lume și tot D-ta cred că vei (fi) cel de-ntâi, carele ai vrea să mă ajuți. (...) Te rog deci pe D-Ta, dacă se poate, să binevoiești a-mi mijloci un mic ajutor din fondul institutului tipografic – prin ceia ce m-aș deobliga a scrie în foișoara Tribunei regulat și ades, atât prosa cât și poesia și așa, după cum ar cere condițiunile puse de D-voastre.**” Exact după 5 zile Slavici îi răspunde și scrisoarea lui aduce declarația de încredere a scriitorului și a celorlalți tribuniști în talentul și-n viitorul lui literar: **Sibiu, 22 martie 1886 Iubite Domnule Coșbuc Versurile pe care ni le-ai trimis, sunt o nouă dovadă despre zelul literar al Dtale și Te rog să fii încredințat că atât pentru noi toți, cât și pentru mine în deosebi, ba mai ales pentru mine, ziua în care le-am primit a fost și o zi de sărbătoare.**

Te rog dar scrie, când te simți dispus, și ne trimite ceea ce scrii, dar silă să nu îți faci, căci e mai bine puțin și bun decât mult și slab. Precum știi, am să mă duc în curând la Cluj, ca să stau în fața curții cu jurați. Vom vorbi atunci mai mult.

Deocamdată te vestesc că cu posta de astăzi Ți se vor trimite din partea editurii Tribunei 30 fl. V.a. iar pe viitor vom face ce ne vor ierta mijloacele. Al Dtale sincer și afecționat Ioan Slavici»

Pentru studentul George Coșbuc întâlnirea “programată” cu Ioan Slavici a fost un moment important; inițial fixată la termenul de judecată din 31 martie, prin amânarea procesului de la Curtea cu Juri, întâlnirea a fost amânată odată cu “noul termen de pertractare (judecată) în zilele de 11 și 12 mai”. Consemnăm apariția în „**Tribuna**”, numerele 60, 61, 62 din 13/25 martie, 14/26 martie, 15/27 martie 1886, a poemului “**Atque nos!**” (selecție):

„Iarna, când e lungă noaptea, s’adun finii și cumetrii/ Și-apoi povestesc de-a dragul, stând pe lavițele vetrui,

Despre crai cu steamă’n frunte, despre lei și paralei.../ Oh, că mult îmi place mie să mă pun la sfat cu ei

Și s’ascult ale lor vorbe, s’admir faptă glorioasă, / Să’mi încurc în minte firul din povestea cea frumoasă,

Să văd ce distăinuiesce frazul cel îndătinat:/ “Cică-a fost, ce-a fost odată, cică-a fost un împărat”.

Oh, îmi place mult povestea, căci poporul se descrie/ Singur el pe sine însuși în povești - și-’mi place mie

S’ascult pe popor, ca astfel să observ cum s’a descris; / Ascultându-’l, fără voie, par’că mă cuprinde-un vis (...)”

Poezia a fost o nouă mărturisire a dragostei pe care studentul George Coșbuc o poartă literaturii populare, o mare sursă de inspirație dar și de educație! Întâlnirea reprogramată cu Ioan Slavici nu a mai avut loc. Lucian Valea prezintă firul desfășurării evenimentelor dar și o întâmplare inedită din viața tânărului poet – student: «Nu știm dacă în primăvara lui 1886, după ce nu se prezentă la nici un examen, mai trecu pe la facultate. E sigur însă că în zilele desfășurării procesului Tribunei la Curtea cu Juri (11 și 12 mai), studentul Coșbuc lipsea din Cluj. Era plecat la Hordou unde se îmbolnăvisese de friguri. Se întoarse abia după 20 mai și tocmai se pregătea să-i trimită lui Slavici o baladă mai veche scrisă la Năsăud – „**Draga mamei**” – când fu descoperit de patru colegi în plină muncă literară care-l provocară, exprimându-și îndoiala că ar fi în stare să scrie „o poezie improvizată”, în așa fel „încât necorijând nimic s-o trimită publicității”. Înfierbântați, tinerii prind rămășag, Coșbuc contra celor patru, care-i cer să vorbească “despre dușmanii lui Ștefan Vodă”. Poetul apucă până și scrie Coșbuc “ex abrupt”. Colegii „decopiază” textul ca să poată controla poezia la data apariției și manuscrisul original este expediat lui Ioan Slavici, urmat la o săptămână și de o scrisoare, unde, printre altele relatează geneza “**Cântecului**” pe care directorul Tribunei „primindu-l și fără să-i cunoască povestea, îl și dăduse la tipar (va apare în „Tribuna” nr. 177 din 22 mai/3 iunie). Semnificativă e experiența făcută în fața colegilor săi de facultate pentru înțelegerea capacității de-a improviza a poetului. (...).».

Lupta poetului cu el însuși, cu cei din jur dar și cu împrejurările existențiale nefavorabile l-au inspirat (mai târziu) în poezia „**Lupta vieții**”; în acest poem îl descoperim pe Coșbuc ca urmaș al grănicerilor năsăudeni, educați în disciplina severă a vieții ostășești. Să revedem versurile poeziei:

«Copiii nu-nțeleg ce vor: /A plânge-i cuminția lor.

Dar lucrul cel mai laș în lume/ E un bărbat tânguitor - Nimic nu-i mai de râs ca plânsul/ În ochii unui luptător

*O luptă-i viața; deci te luptă/ Cu dragoste de ea, cu dor. - Pe seama cui? Ești un nemernic/
Când n-ai un țel hotărâtor.*

*Tu ai pe-ai tăi! De n-ai pe nimeni,/ Te lupți pe seama tuturor.- E tragedie nălțătoare/ Când,
biruiți, oștenii mor,*

*Dar sunt eroi de epopee/ Când brațul li-e biruitor. - Comediant e cel ce plânge,/ Și-i un neom,
că-i dezertor.*

*Oricare-ar fi sfârșitul luptei, / Să stai luptând, căci ești dator.- Trăiesc acei ce vreau să lupte;/
Iar cei fricoși se plâng și mor.*

De-i vezi murind, să-i lași să moară, /Căci moartea e menirea lor.»

Mulți cercetători au făcut analiza concepției coșbuciene despre viață, comparativ cu cea eminesciană, constatând o opoziție radicală. Coșbuc opune pesimismului eminescian (inspirat din filozofia lui Schopenhauer), propria concepție născută din fondul popular autentic: «Nicăieri din bocetele noastre nu iese limpede la iveală că românul și-ar fi dorit viața de însăși dragul ei, adică a luptelor pentru existență, a muncii și a trudei, care sunt fondul serios, dar jalnic al vieții. Poate că grelele împregiurări în care a trăit și trăiește poporul îl satură de viață și nu pentru ele ar vrea să mai trăiască. Limpede însă iese la iveală că românul iubește viața de dragul naturii, de al codrului cu umbra deasă, de al văilor, de al munților, de al câmpiei bătută de vânt. Când zice bocetul: „Zori de ziuă se revarsă,/ Și tu dormi închisă-n casă”. Parcă amintește mortului de frumusețile naturii de afară și că el ar trebui să se deștepte numai de dragul acestei frumuseți (...)» (din „*Bocetul*”, 1901).

Tema luptei pentru existență și libertate este asociată - în multe poeme coșbuciene - cu atitudinea curajoasă a dacilor în fața morții, imaginea acestora - ca stăpâni pe destinul lor - fiind o sursă de inspirație, în lupta națională a românimii ardelene.

(*va urma*)

Marius Halmaghi

Sursa on-line:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2016-anul-cosbuc-xxxix-scrie-cand-te-simti-dispus-dar-sila-sa-nu-iti-faci-caci-e-mai-bine-putin-si-bun-decat-mult-si-slab-poporul-se-descrie-singur-el-pe-sine-insusi-in-povesti-119859.html>

În: *Tribuna*, 25 septembrie 2016.

Arhiva Anunturi online Tribuna sporturilor Publicitate Redactia Tipotrib E-mail Telefon Facebook

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2016 - anul COȘBUC (XXXIX): "Scrie, când te simți dispus... dar silă să nu îți faci, căci e mai bine puțin și bun decât mult și slab!" - "Poporul se descrie singur, el pe sine însuși în povești"

25.09.2016 23:04 1403 vizualizari 0 comentarii

Tribuna Sibiu 21.513 aprecieri